

КДБ — не хата-чытальня

[Зачынічы.
Пачаток на 1-й стар.]

— З друку вядома, якая сітуацыя складваецца на беларуска-польскай граніцы. Нашы турсты падарожніцтва нападзеныя з боку рэжыму, іх рабуюць, пракалоўць шыны аўтамабіляў, б'юць школь, прычым часта гэта адбываецца на вачах польскіх паліцэйскіх. Між тым, у гэтым годзе падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве паміж міністэрствамі ўнутраных спраў абодвух краін. Ці мае намер КДБ умяшчацца ў гэтую справу, каб пакончыць з сапраўднымі бандытамі, вядомымі ў супрацоўніцтве з адпаведнымі службамі Польшчы, Расіі, Украіны?

У. Лазарэвіч, г. п. Карэлічы.

— У сучасны момант сітуацыя ў прыгранічнай рэспубліцы заставіла напружанай. Вывучэнне аператывнай інфармацыі і паступаючых скаргаў і заяў паказвае, што ў адносінах да грамадзян, што выязджаюць за граніцу, у прыватнасці ў Польшчу, а таксама прызджаюць з-за мяжы ў Беларусь, уключаючы зносіны злучнасці, у тым ліку з прымяненнем зброі. Гэта і іншыя пытанні больш падобныя да арганізацыі злучнасці раз'язджаючых на паслядзейні Прадзвіжні Савета Міністраў у жніўні гэтага года.

З Польскай Рэспублікі ў КДБ і МУС такога пагаднення няма, але яго распаўсюджваюць. Пакуль што расследаванне злучнасці ў нашых грамадзян на польскай тэрыторыі мы праводзіць не можам. Праўда, мы стараемся супрацоўнічаць. Вось наядуцца з Польшчы былі дэпартаваныя 6 міністры рэжыму, якія займаліся разбам, разам з МУС Беларусі вялі разлідаванне.

Намаганні падраздзяленняў па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю КДБ і Міністэрства ўнутраных спраў арыштавалі некалькіх злачынцаў груп, у тым ліку ў прыгранічных раёнах. Будзем прымаць усе меры для абароны нашых грамадзян. Для гэтага створана спецыяльная група супрацоўнікаў.

— Пасля падпісання дагавора аб супрацоўніцтве паміж спецыяльнымі Беларусі і Украіны вы заклікалі на прэс-канферэнцыі, што КДБ РБ не будзе працаваць супраць суседняй СІД, які і іншыя дзяржавы СІД. Што значыць «супраць не будзе працаваць»? Хіба беларуская кіраванне не зацікаўлена мець дакладную інфармацыю аб тым, як разгортваюцца падзеі ў краінах-суседках, якія ім так прэтэнзуюць на ўладу, на ад іх можна чакаць? Ад гэтага залежыць бяспека Беларусі.

Яўген Сміль, Навагрудскі раён.

— Так, ва ўсіх дэукавох пагадненнях аб супрацоўніцтве, у тым ліку і з Украінай, мы дамагліся не весці разведвальную работу адзін супраць аднаго — гэта адзін з важнейшых прынцыпаў добрай суседства і ўзаемага даверу. Безумоўна, нам не абыхава будзе тое, як разгортваюцца падзеі ў суседніх краінах. Таму пагадненнем прадугледжаны шырокі абмен разведкай інфармацыяй, якая цікавіць абодва бакі. Пасярод гэта і гэты значна танней, чым рыхтаваць цэную армію разведчыкаў для накіравання ў краіны СІД. Тым больш, ніколі не трэба забываць, што нас звязваюць агульныя карані, вёскавае дружба і братэрства народаў, і яны вельмі спадзяюцца, што мы ніколі не станем ворагамі. Заклучэнне падобных пагадненняў у розных галінах і, падкрэсліваю, безумоўнае і поўнае іх выка-

нанне абодвума бакамі — надзейны гарант бяспекі Беларусі.

— Эдуард Іванавіч, на сваёй прэс-канферэнцыі вы прыклі прыклад, калі супрацоўнікі нашых спецслужбаў з розных рэгіёнаў зусім наядуцца назіраць за рухам некалькіх кантэйнераў з наркатыкамі, якія ішлі з Усходу праз Беларусь, і здалі іх заходнім спецслужбам. Увогуле, які кантакт з апошнімі ў нашай КДБ па праблеме наркатыкаў?

Уладзімір Бортнік, г. Мінск.

— Праблема наркатыкаў і кантрабанды наркатыкаў перад нашымі праваахоўнымі органамі стаяць вельмі востра. Гэтыя пытанні ажыццяўляюцца ў рэспубліцы з улікам прадстаўніцтва місіі ААН у красавіку 1992 года. Органамі дзяржбяспекі прымаюцца меры па барацьбе з распаўсюджваннем гэтай атраўты на тэрыторыі рэспублікі, неадпаведна ператварэнню яе ў пераважна пункт для далейшай транспарту і іншых краін.

За 6 месяцаў гэтага года выяўлены 4 факты кантрабанды наркатыкаў. Гэта нас не задавальняе, мы шукаем шляхі больш эфектыўнай работы і лічым неабходным аб'яднанне намаганняў усіх зацікаўленых ведамстваў, у тым ліку спецслужб дзяржавы.

Урадам Беларусі рыхтуюцца міжнароднае пагадненне па правах аспектах, абмену інфармацыяй. З іх заключэннем, я спадзяюся, мы зможам наладзіць пастаянныя рабочыя кантакты са спецслужбамі замежных дзяржав, у тым ліку, безумоўна, па пытаннях барабцы з наркатыкамі. Сёння такія магчымасці, на жаль, вельмі абмежаваныя.

— Цяпер можна спакойна купляць і прадаваць валюту. Ці значыць гэта, што КДБ адмовіцца ад усялякага кантролю за валютнымі дзеламі і магнацыямі?

Міхаіл Печка, г. Стоўбцы.

— Сапраўды, у адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь ад 23 красавіка 1992 года «Аб унясенні змяненняў у некаторыя заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь», беларускія і замежныя грамадзяне атрымалі права пакупкі і продажу валюты на тэрыторыі рэспублікі. Але паставілі Вярхоўнага Савета Беларусі «Аб часовам парадку рэгулявання і правядзення валютных аперацый на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» прадугледжана, што ўсе валютныя аперацыі ажыццяўляюцца толькі праз установажыя банкі. Любыя дзелкі па пакупцы і продажу валюты ў абодва гэтых «банкаў» з'яўляюцца незаконнымі, а асобы, якія іх ажыццяўляюць, ясныя адказнасці ва ўстаноўленым актам парадку.

Камітэт дзяржаўнай бяспекі ва ўзаемадзейнасці з іншымі праваахоўнымі органамі вялі барабцы з гэтымі відамі злачыннасці, асабліва з кантрабандай валюты, падобнай грашовых знакаў і парушэннем правіл аб дзелках з каштоўнымі металамі і камянямі.

— Як ставіцца да дзелак? Ці ёсць у Беларусі спецыяльныя навуковыя ўстановы, дзе рыхтуюць прафесіяналаў-тэхністаў, і куды з'яўляцца?

Лянід Кароль, Гродзенскі раён.

— Ёсць такія навуковыя ўстановы, дзе рыхтуюць супрацоўнікаў КДБ. Акрамя Беларускай дзяржаўнай акадэміі навукаў і спецыяльных падрыхтоўчых курсавых устаноў, якія накіроўваюць сваіх студэнтаў на вучобу ў іншыя краіны — члены КДБ. Калі мы маем грунтоўную адукацыю, выдатны стан здароўя, па пытаннях накіравання на вучобу і магчымасці служб ў органах дзяржбяспекі, з'яўляюцца ў раённы, гарадскія па месцы жы-

харства аддзельны КДБ і абласныя ўпраўленні камітэта. Для мянчана таксама адкрыты дзве прыёмныя пакоі КДБ Беларусі.

— Якія віды зброі цяпер выкарыстоўваюць супрацоўнікі КДБ і ці займаюцца яны «кубіраннем» непалажана нашай дзяржаве асоб?

Сяргей Яўхімовіч, Пружаны.

— Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларусі мае на ўзбраенні, у асноўным, агульнавядомыя віды зброі ў аздабленні са штатнымі «іх экзатычна» узору імя, хаця многа лепшых дасягненні айчынай прамысловасці ў гэтай галіне мы міналі наша ведамства. Што датычыць «кубірання непалажана» — то гэтага ў КДБ рэспублікі не было, няма і не будзе. Мы рашучы праціўнікі якіх бы там ні было тэрытарыяльных метадаў барабцы.

— Якое дачыненне меў КДБ да псіхічнага тэруру на Беларусі і ці панеслі пакаранне айнаваты?

Фёдар Калтуноў, г. Мінск.

— Здаецца, ёсць такі выраз: «Вельмі цяжка шукаць чорную кошку ў цёмным пакоі, асабліва калі яе там няма». Я не ведаю, аб якім псіхічным тэруру наогул ідзе гаворка, але тое, што КДБ Беларусі тут не мае ніякага дачынення, скажу адназначна. Калі чытаць мае на ўвазе магчымае накіраванне адарвага чалавека ў «псіхушку» — то з боку КДБ мы такіх выпадкаў не ведаем. Калі вам які-небудзь рэальны факт вядомы — паважліва мяне, у праваахоўныя органы, ці ў камісію па правах чалавека.

Другая частка пытання, такім чынам, адпадае сама.

— Мой дзядзька быў расстраляны ў 1938 годзе ў Мінску. Аб гэтым мне даў вусную інфармацыю. Я хачу ведаць болей. Ці можна знайсці са справы? Дзеда звалі Сявіян Іосіфавіч Прываловіч.

Аляксандр Прываловіч, г. Мінск.

— Ці дазваляць навуковым работнікам, якім вывучаюць творчы і грамадскую дзейнасць Ц. Гартнага, пазнаёміцца з усімі матэрыяламі на яго, якія знаходзяцца ў КДБ?

Пётр Клячко, г. Мінск.

— Ужо дазволена. Навуковыя інстытуты гісторыі, літаратуры Акадэміі навукаў Беларусі займаюцца вывучэннем матэрыялаў па пісьменніку, у тым ліку Ц. Гартнага (Жылуновіч), якія знаходзяцца ў КДБ. Мы і далей будзем прадаваць гэту работу, — толькі хачу, каб мяне зразумелі, — архіў КДБ — не хата-чытальня і ўсім жадаючым, нават навуковым работнікам, мы пакуль не маем магчымасці задаволіць просьбы. У адпаведнасці з паставімі Вярхоўнага Савета Беларусі ад 1 лістапада 1991 года мы маем права знаёміцца з матэрыяламі рэабілітацыі блізкіх сваякоў, калі іх саміх ужо няма ў жывых. Ёсць тут, праўда, некаторыя абмежаванні — не падлягае азнаёмленню тая частка матэрыялаў справы, ад якой могуць пацярпець урон іншыя асобы ці дзяржава. Для таго каб атрымаць матэрыял ці даведку па ім, трэба звярнуцца ў орган КДБ па месцу нараджэння ці апошняга жыхарства пацярэбнага. Зразумела, калі гэты матэрыял тычыцца НКВС-КДБ.

Хачу дадаць, што ў заявах трэба даць як мага больш дадатковых даных: прозвішча, імя і імя па бацьку, год і месца нараджэння, дзе і якім органам рэпрэсаваны і г.д. Гэта дапаможа ў пошуку справы. Адзначу, што скажанае датычыцца рэабілітацыі грамадзян.

— 10 гадоў у прапаранаў у сістэме органаў КДБ Літоўскай ССР, восем месяцаў у мяне ёсць магчымасць параўнаць адносіны ведамстваў у Беларусі і ў Літве. У Беларусі ў Літве аператывнага састану, у Літве гэтыя адносіны былі больш чалавечымі. У Светлагорску, акрамя начальства, ніводны работнік не мае кватэры. Мая жонка і дзеці да гэтага часу жывуць у Літве, за мяжой, мне няма куды іх перавесці, сядзіць туды-сюды вельмі наклади. А што будзе, як уладуць міз?

Што мае рабіць кіраванне КДБ Беларусі ў плане аказання сацыяльнай дапамогі радавоў аператывнаму састану? Я падаваў просьбы перавесці мяне бліжэй да літоўскай граніцы, але мне адмовілі ў гэтым.

Аляксей Хіхель, г. Светлагорск.

— Для мяне гэта даволі нечаканае пытанне. Нечаканае ў тым сэнсе, што афіцэр, праслужыўшы 10 гадоў, павінен вельмі добра ведаць і выконваць Статуты войскай службы і зваротна да вышэйшага кіравання па камандзе, а не праз газету. Гэта па-першае. Па-другое, я не зусім разумею тав. Хіхель, які ў сваім перадае прасіў аб перавозе ў любы раён Беларусі і самастойным вырашэнні жыллёвага пытання. Усім супрацоўнікам КДБ, якія пажадалі перавесціся ў Беларусь, мы адкрыта казалі аб сур'ёзнай праблеме з жыллем: зараз у органах бяспекі рэспублікі палічавана каля 400 супрацоўнікаў, у тым ліку і ты, які не адзін год праслужыў у Беларусі, маюць па дзве дзясяткі і кажаць атрымаць кватэры. А жадаючых вярнуцца ў рэспубліку для прадаўжэння службы — больш за 500 чалавек з розных рэгіёнаў былога Саюза. Парэкамендую я магу адно — зрабіць тав, як вы і павіналі, які зрабілі нашы землякі, якіх мы перавалі з іншых рэспублік — прадаць кватэры там і купіць тут ці зваротна абмен. Прадаставіць дзяржаўную кватэру ў бліжэйшым будучым — няма магчымасці. І яшчэ. Не чакаў ад табе супрацоўніка такой легкадушнасці ў паставіх пытання чалавечасці і нечалавечасці адносінаў там і тут, і забеспячэння кватэрамі «на срэдствах» іх адсутнасці ў «срэдах». Прэс-ціжжакішчавы наш звышайшай дэпартаваныя пакой, нішто з супрацоўнікаў Светлагорскага аддзялення не жыве пад адкрытым небам.

— Нас цікавіць, у якім стане цяпер аздабленне справы ЛІ Харві Освальда? Хоцьдэсць, чуткі, ці ёсць збіраюцца прадаць за валюту ЦРУ.

Па просьбе самі Чыгринавыя Сяргей Чыгринаў, г. Наваполацк.

— Справа на ЛІ Харві Освальда ў добрым стане. Аздабляць у архіве КДБ Беларусі. Без разнаўжэння нашай вышэйшай улады — Вярхоўнага Савета рэспублікі — гэтыя дакументы не будуць ні прададзены, ні выданы нікому. Чуткі наконт продажу ЦРУ, мабыць, адносна да перыяду, калі мы ўваходзілі ў склад КДБ Саюза і былі старэйшыя Бакаціні ўсімі тамі гэтай справы. Мы з'яўляемся, каб гэта праходзіла на парытэтай аснове, але ж амерыканцы заявілі, што не маюць на іх рэзюмэ аб аб'яўленні іхніх-небудзь дакументаў з іх боку. Тады і мы адказалі адмовай, на гэтым усё і скончылася.

Матэрыялы «прамоў ліній» падрыхтавалі Аляксандр КОНЫШ і Анатоль СЛАНЕЗСКІ.

Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

АБ УДАСКНАЛЕННІ ЭКСПАРТУ І ВЫКАРЫСТАННІ МІНЭРАЛЬНЫХ УГНАЕННЯЎ У АГРАПРАМЫСЛОВЫМ КОМПЛЕКСЕ

У мэтах павышэння эфектыўнасці экспартных паставак і выкарыстання ў аграпрамысловым комплексе мінеральных угнаенняў, вырабляемых у рэспубліцы, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь паставіў:

1. Дзяржаўнаму камітэту па знешніх эканамічных сувязях ажыццяўляць выдачу ліцэнзій на хлорысты калій толькі ў межах устаноўленай квоты па ўзгадненню з заводамі-вытворцамі і Дзяржаўнамопалам.

2. Азначыць аздабненне паставак калійных угнаенняў для экспарту, устаноўленае распрацаваннем Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 14 красавіка 1992 года № 377Р.

3. Устаноўваць, што афармленне мыхных дакументаў на экспарт мінеральных угнаенняў ажыццяўляецца ў мыхных пунктах па месцы размяшчэння заводаў-вытворцаў.

4. Дзяржаўнаму камітэту па знешніх эканамічных сувязях пазбавіць суб'ектаў гаспадарання, якія парушылі парадка

афармлення знешнегандлёвых аперацый (замена дадаткаў да кантракта пасля атрымання ліцэнзій і інш.), пасведчанняў уладальнікаў знешнегандлёвай дзейнасці.

5. Дзяржаўнаму мыхнаму камітэту сумесна з Дзяржаўным камітэтам па знешніх эканамічных сувязях арганізаваць эфектыўны кантроль за экспартам мінеральных угнаенняў і імпартаў сусветных тавараў па бар'ерных аперацыях.

6. Дзяржаўнамопалам, Дзяржаўнаму камітэту па знешніх эканамічных сувязях пры фарміраванні палітыкі экспартных паставак мінеральных угнаенняў, вырабляемых у рэспубліцы, у 1993 годзе прадугледзець іх продаж праз знешнегандлёвыя структуры заводаў-вытворцаў прадукцыі і Міністэрства сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання.

7. Дзяржаўнаму камітэту па прамысловасці і мігратыўных вытворчасцях сумесна з абласнымі, Міністэрствам сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання, Міністэрствам фі-

нансав, Дзяржаўнамопалам і заводамі-вытворцамі пранававаць стан выпрацоўкі і спажывання мінеральных угнаенняў у рэспубліцы і ўнесці правановы ў Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь для стабілізацыі вытворчасці гэтых угнаенняў, аб'ёмах паставак на ўнутраны рынак і для экспарту і эфектыўнаму іх выкарыстанню ў аграпрамысловым комплексе.

8. Дзяржаўнаму мыхнаму камітэту па знешніх эканамічных сувязях падрыхтаваць правановы па стварэнню ў рэспубліцы падраздзялення па кан'юктурным і сусветнага рынку і інтэграцыі яго ў сусветную сістэму інфармацыйнага забеспячэння.

9. Гродзенскаму вытворчачу аб'яднанню «Азот», вытворчачу аб'яднанню «Беларускаліт», Гомельскаму хімічнаму заводу прапаранаваць пытанне аб упакоўцы і затаранні мінеральных угнаенняў і адпаведныя правановы ўнесці ў Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

10. Даручыць Міністэрству камітэту па знешніх эканамічных сувязях, Міністэрству юстыцыі і Дзяржаўнаму мыхнаму камітэту прадставіць у Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь зваротныя па пытаннях рэзюмэ найбольшага прыняцця ў галіні ў краінах-імпартёрах прадукцыі, вырабляемай у Рэспубліцы Беларусь, і ў першую чаргу ў краінах-імпартёрах мінеральных угнаенняў.

Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. КЕБІЧ.

Першы намеснік Кіраванні спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь А. САКАЛОУСКІ.

26 жніўня 1992 г. г. Мінск.

Пазнанне самога сябе — вышэйшая мудрасць

—Праз млыны сон і нерукомасць

Ты ажываеш і спакаваў, нібы вясновае радзі, — нацыянальная свядомасць.

Нядаўна прайшоўшая ў Маладзечна міжнародная канферэнцыя па тэме «Фарміраванне і развіццё нацыянальнай самасвядомасці беларусаў» прыцягнула немалую ўвагу і прэсы, і грамадскасці. І неадарма: наспейчас прааналізаванне тую ўнікальную сітуацыю, у якой апынуліся грамадзяне незалежнай дзяржавы, больш-менш чужыя для нас, беларусаў, больш-менш чужыя для нас, беларусаў, больш-менш чужыя для нас, беларусаў.

Нашы зямлякі, вучоны і журналіст доктор Янка Запруднік з Нью-Йорка, які даўно і паслядоўна займаецца вывучэннем беларускай гісторыі, звярнуў увагу прысутных на спрошчаны падыход да самога паняцця беларускасці. «У нашых нацыянальных інтарэсах сёння ўстаўляць як мага шырэйшую панараму беларускага грамадства мінулых стагоддзяў, — адзначыў ён. — Яно было катастрафічна звужана да паняцця сілавасці, мужыцкасці, вяснянскай кушчы, духавенства, дарэдкага мішчэнства, даяран, нарэшце. Калі мы будзем глядзець на сваю нацыю як на нацыю, то мы не будзем ведаць вытокаў сваёй дзяржавы. Ведаць жа іх вельмі важны. На беларускую дзяржаўнасць шмат хто яшчэ гля-

дзіць як на байструку гісторыі, як на нейкую анамалію».

Вучоныя розных рангаў і навуковых школ даволі напружана працавалі на канферэнцыі. Акрамя іх соды прыходзілі выступіць і дзяляцкія сваёй думкамі спецыялісты ўсіх галін культуры — музейныя работнікі, школыны і ўніверсітэцкія выкладчыкі, бібліятэкары, краязнаўцы.

Знаёміцца з такімі людзьмі заўсёды цікава і карысна: лепш бачыць рэальную карціну жыцця, разумець праблемы і запатрабаванні тых, каго мы чамусьці сарошаме называць народам.

Вольга Мароз, дырэктар Карэліцкага краязнаўчага музея, гісторык па адукацыі, павеламіла, што іх культурная ўстанова ўжо чатыры год на рамонце, таму што не хане срэдак давесці ўсё да ладу. Чатыры тысячы аглядаў музеяў эканатаў нельга схаванні ў скрынях. На месцы стары гістарычныя забудовы ўвазлены стандартны Дом культуры. А сам краязнаўчы музей знаходзіць сябе прытулак на зружскіх могілках. Хіба не тыповая карцінка нашай мілай правіны, дзе звыклёбана нават такая нядаўняя гісторыя і дзе звыклёбана ўся адметнасць мясціны, некалі салаватвай сваёй тэкавай мануфактурай, выдатнымі народнымі майстрамі?

Якую нацыянальную самасвядомасць і годнасць могуць выхаваны ў людзей безаблічна архітэктура і жабрыцкая бібліятэка? Адказаць на гэтыя пытанні вельмі проста — ніякай.

Але сёння мы апынуліся ў сітуацыі, калі «на карту свядомасці» Беларусь.

Вынішчэнне гістарычнай памяці са свядомасці беларуса ажыццяўлялася на працягу стагоддзяў самымі рознымі сродкамі. Савецкая ўлада, дэкларацыя абавязнасці права нацыі на самавызначэнне, не толькі не даспаляла беларусам трымаць стаць на ногі, але змаў канчаткова даваць да запаву беларускіх лут. Нацыянальная свядомасць беларусаў — гэта няпростая, абумоўленая перагам гістарычных момантаў, а таксама складаным этнічным паходжаннем, рэлігійнай самаідэнтыфікацыяй. Грунтоўныя даклады на гэтым

тэме, павеламленні і дыскусіі былі наладжаны на канферэнцыі па трох секцыях — «Бонят гісторыі», «Літвін адраджэння» і «Юва, мастацкае слова, рэлігія». Разам з вядомымі дзясяткамі ачынавай навуцы — Адамам Маладзечна, Міколам Ермаловічам, Уладзімірам Конакам, Леанідам Лічом, Зінаідай Мажэйка, Васілем Лішчым, Геннадзем Кахановічам, Міхасём Піліпенкам дзікава і грунтоўна выступіла моладзь — аспіранты і нават студэнты інстытутаў.

Са спецыяльна падрыхтаванымі павеламленнямі прыходзілі на канферэнцыю члены маладзёжнай супольнасці беларусаў у Маскве «Піганок». Так, павеламленне будучага юрмста, студэнта Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта Андрэй Аляксеевіч «Нацыянальна-самасвядомасць і нацыяналізм» паслужылі штуршком да дыскусіі.

Нашы зямлякі, вучоны і журналіст доктор Янка Запруднік з Нью-Йорка, які даўно і паслядоўна займаецца вывучэннем беларускай гісторыі, звярнуў увагу прысутных на спрошчаны падыход да самога паняцця беларускасці. «У нашых нацыянальных інтарэсах сёння ўстаўляць як мага шырэйшую панараму беларускага грамадства мінулых стагоддзяў, — адзначыў ён. — Яно было катастрафічна звужана да паняцця сілавасці, мужыцкасці, вяснянскай кушчы, духавенства, дарэдкага мішчэнства, даяран, нарэшце. Калі мы будзем глядзець на сваю нацыю як на нацыю, то мы не будзем ведаць вытокаў сваёй дзяржавы. Ведаць жа іх вельмі важны. На беларускую дзяржаўнасць шмат хто яшчэ гля-

дзіць як на байструку гісторыі, як на нейкую анамалію».

Вучоныя розных рангаў і навуковых школ даволі напружана працавалі на канферэнцыі. Акрамя іх соды прыходзілі выступіць і дзяляцкія сваёй думкамі спецыялісты ўсіх галін культуры — музейныя работнікі, школыны і ўніверсітэцкія выкладчыкі, бібліятэкары, краязнаўцы.

Знаёміцца з такімі людзьмі заўсёды цікава і карысна: лепш бачыць рэальную карціну жыцця, разумець праблемы і запатрабаванні тых, каго мы чамусьці сарошаме называць народам.

Вольга Мароз, дырэктар Карэліцкага краязнаўчага музея, гісторык па адукацыі, павеламіла, што іх культурная ўстанова ўжо чатыры год на рамонце, таму што не хане срэдак давесці ўсё да ладу. Чатыры тысячы аглядаў музеяў эканатаў нельга схаванні ў скрынях. На месцы стары гістарычныя забудовы ўвазлены стандартны Дом культуры. А сам краязнаўчы музей знаходзіць сябе прытулак на зружскіх могілках. Хіба не тыповая карцінка нашай мілай правіны, дзе звыклёбана нават такая нядаўняя гісторыя і дзе звыклёбана ўся адметнасць мясціны, некалі салаватвай сваёй тэкавай мануфактурай, выдатнымі народнымі майстрамі?

Якую нацыянальную самасвядомасць і годнасць могуць выхаваны ў людзей безаблічна архітэктура і жабрыцкая бібліятэка? Адказаць на гэтыя пытанні вельмі проста — ніякай.

Але сёння мы апынуліся ў сітуацыі, калі «на карту свядомасці» Беларусь.

Вынішчэнне гістарычнай памяці са свядомасці беларуса ажыццяўлялася на працягу стагоддзяў самымі рознымі сродкамі. Савецкая ўлада, дэкларацыя абавязнасці права нацыі на самавызначэнне, не толькі не даспаляла беларусам трымаць стаць на ногі, але змаў канчаткова даваць да запаву беларускіх лут. Нацыянальная свядомасць беларусаў — гэта няпростая, абумоўленая перагам гістарычных момантаў, а таксама складаным этнічным паходжаннем, рэлігійнай самаідэнтыфікацыяй. Грунтоўныя даклады на гэтым

тэме, павеламленні і дыскусіі былі наладжаны на канферэнцыі па трох секцыях — «Бонят гісторыі», «Літвін адраджэння» і «Юва, мастацкае слова, рэлігія». Разам з вядомымі

ДЛЯ ВАС, АМАТАРЫ МУЗЫКІ

Дача ў музычнай школе выдзялялася расказвала аб нейкай беларускай музычнай энцыклапедыі. Аднак нешта яна да гэтай пары не з'явілася ў продажы.
Т. ВАСІЛЬЧУК, г. Брэст.

Уся справа ў тым, што прыгаданне чытацкай выдання яшчэ не выйшла ў свет. Першы вялікі тлумачальны беларускі музычны слоўнік энцыклапедычнага тыпу толькі рыхтуецца ў Інстытуце гісторыі, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук Беларусі. Выданне будзе ўключаць у сабе руска-беларускі і беларуска-рускі варыянты і дасць тлумачэнне прафесійнай лексікі музыкантаў, розных стыляў і навінаў, пэўна і ў напрамку.

3 Прыднястроўем не ўсё так проста

У сувязі з трагічнымі падзеямі ў Прыднястроўі не маглі б мы расказаць аб тым, як складаўся гістарычны лёс гэтага краю?

М. КІСЯЛЕЦ, г. п. Вільнічы.

Даведку дае доктар гістарычных навук В. Гросул. У XVIII стагоддзі мадэраванне неаднаразова зварталася да расійскай імперыі з просьбамі абараніць іх ад турэцкіх набегав. Дастаткова ўспомніць допіс мадлаўскага мітрапаліта Леона, дасланы ім у 1787 годзе камандуючаму рускай арміі Румянцаву, дзе былі такія радкі: «Падая на колена, плача, просім забавіць нас от опасности, нам грозящей...». У 1791 годзе ў выніку руска-турэцкай вайны паўднёвая (польская) частка мадлаўскага Прыднястроўя ўвайшла ў склад Расіі (па Якіму мірнаму дагавору). Паўночная (тамурацкая) частка Прыднястроўя перайшла да Расіі ў 1793 годзе. Пазней на паўднёвым паўвостраве частка праводзілася па рэшэнню Яскаўскага дагавора. У 1918 годзе Бессарабія, якая належала Расіі, была акупіравана румынскімі войскамі, а Левабярэжжа пе-

райшло да савецкай Украіны. У 1924 годзе была створана Маладаўская аўтаномная рэспубліка ў складзе Украіны. У 1940 годзе савецкі ўрад, які ніколі не прызнаваў акупацыі Бессарабіі, перадаў ультыматум Румыніі з патрабаваннем пакінуць Бессарабію і вывесці войскі з яе тэрыторыі. У выніку тады ж і была створана Маладаўская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка, у якую ўвайшла большая частка (цэнтральная) частка Бессарабіі і меншая частка былой Маладаўскай аўтаномнай рэспублікі, уключаючы Прыднястроўе. Паўночная і паўднёвая часткі Бессарабіі адшлі да Украіны. Нашы жалыны саставілі левабярэжжы часткі Прыднястроўя зараз наступны: каля 40 працэнтаў насельніцтва складаюць мадлаўцы, 28 працэнтаў — украінцы, 26 працэнтаў — рускія і 6 працэнтаў — балгары, гагаўзы, немцы, яўрэі, палкі.

На лубы густ і кашалёк

Дайно мару купіць аўтамабіль «Жыгулі». І вось, здаецца, сабраў грошы, дзень чаго прыйшоўся даваць запар пазычкі ў Польшчу. Буду вельмі ўдзячны рэдакцыі, калі яна паведамае аб існуючых цэнах на розныя маркі «Жыгулі».

У. ТРАФІМЕНКА, г. Баранавічы.

Выхоўваем просьбу чытача. Апошнія цэны на мадэлі легкавых аўтамабіляў вытворчасці Волжскага аўтазавода:	
BA3-1111 — 150 тысяч 700 рублёў	BA3-21074 — 349.000
BA3-2104 — 277.200	BA3-21072 — 294.000
BA3-2105 — 253.000	BA3-2108 — 275.000
BA3-21043 — 310.200	BA3-21081 — 264.000
BA3-21051 — 242.000	BA3-21083 — 420.000
BA3-21053 — 264.000	BA3-2109 — 420.200
BA3-2106 — 285.000	BA3-21091 — 394.900
BA3-21061 — 275.000	BA3-21093 — 459.000
BA3-21063 — 253.000	BA3-21099 — 536.500
BA3-21213 — 346.000	BA3-2121 — 308.000
BA3-2107 — 327.000	

Кі бачыце, выбар ёсць, ды яшчэ да лубы густ. Выхілі б толькі грошы.

Як праверыць надзейнасць брокера?

Шмат аб'ёз апошнім часам публікуюць нашы газеты, якія запрашаюць да супрацоўніцтва з брокерамі, брокерскімі канторамі. Але нібы, калі пра іх нічога не ведаеш. Ці можна якіхсьці чынам даведацца пра надзейнасць брокера?

Васіль АХРАМЧУК.
Адказ дае юрыст Уладзімір ПЕТУХОВІЧ:
Як праверыць надзейнасць брокерскай фірмы — не толькі той, пра якую вы дагаворыліся, але і той, рэклама якой дастаткова надзвычайна?

Напрыклад, вы нічога не ведаеце пра справу брокерскай фірмы (не публікуюцца яе базісныя і іншыя справядзаны). Акрамя таго, брокер, які будзе выконваць ваш заказ, можа весці дваіху гультыю. У той жа час і брокерская фірма можа не даваць вам. Магчыма, яна заключыла для вас дагавор, а вы не выканавеце сваіх абавязанстваў па ёй — сарвіце пастаўку ці, наадварот, адмовіцеся ад пастаўкі за пастаўлены тавары. У гэтым выпадку выкладзе гэта адбываецца без асобнага намеру, а па прычыне «форс-мажорных абставін».

Паводле ацэнкі спецыялістаў, са 100 падпісаных абавязаных кантрактаў толькі 1—2 завяршаюцца падпісаннем дагавора. Кожны дзесяты падпісаны кантракт ніколі не выконваецца з затрымай і кожны пята — са змененымі ўмовамі.

Брокер даводзіцца паставіць думку, які дабіцца ад кліента выканання ўзятых на себе абавязанстваў. Таму не адзіліліся, што брокерская кантора патрабуе ад вас тых ці іншых гарантыяў.

Строга кажучы, брокерскія канторы трэба вырашаць самай меней адрэз дагавору: гарантыя свая ўласная ўзаагароду пры паспяховым заключэнні дагавору і гарантыя выканання вамі абавязанстваў перад контрагентам. Вядома, выпадкі, калі брокер дамагаві для кліента знайсці контрагента, а кліент пасля гэта не збіраецца аплываць паслугі брокера, спасылаючыся на тое, што чыпер ён на прамую выйшаў на пастаўшчыка (пакупніка) і брокер «проста» іх збёў. Асабліва гэта тыпова пры пошуку замежных партнёраў.

Вядома, выпадкі, калі кліент адмаўляецца весці разлікі са зноўленым брокерам контрагентам.

У многім гэтым спрыяюць бізнесу: яны з'яўляюцца сама-рэгулюючымі арганізмамі, якія з'яўляюцца ў сваёй «натуральнай» ў пэўнай меры заканадаўчай і выкананнем гэтых законаў, разглядаючы тым самым адпаведныя дзяржаўныя службы і больш аператыўна рэагуючы на змяненні гаспадарчых сітуацый.

АБХАЗІЯ: КРЫВАВЫ ЖНІВЕНЬ

[Занежэне. Пачатак на 1-й стар.]

ня відавочна: вяртанне Абхазіі да Канстытуцыі 1925 года, рашэнне аб якім прыняў парламент Абхазіі ў канцы ліпеня, зусім не азначала таго, што рэспубліка імкнулася выйсці з састава Грузіі. Размова ішла аб федэралізацыі Грузіі, большай аўтаноміі Абхазіі, чым тая, якую яна мае цяпер.

— Якраз у той дзень, калі мы на сесіі збіраліся абмяркоўваць праект дагавора аб адносінах з Грузіяй, яны кінулі супраць нас танкі, — расказваў мне Зураб Ачаба, дэпутат парламента, намеснік старшыні ўрадавага Абхазскага народнага форуму. — Між тым, згодна з праектам новага дагавора Абхазія не адходзіла, не аддзялялася. Проста мы хочам большай самастойнасці.

— Войны на прасторах былога СССР як бы далёка адна ад другой яны ні грывелі — на дзяла падобныя. Інакш напэўна, і быць не можа, бо скарэй за ўсё ў іх адзіны і ён жорстка захоўвае законы жанра. Гэта падобнае давае дазвол на вялікі долей верагоднасці прагназаваць далейшае развіццё грузіна-абхазскага канфлікту. Настойлівае жаданне Тбілісі чаго б гэта ні каштавала ўтрымаць Абхазію на кароткім павадку, ні на сантыметр не адпусціць яго, — немінуха прывідае да эскаляцыі ўзброеных сутыкненняў, да яшчэ большай крыві і, як вынік, — да новых патрабаванняў і прэтэнзій. Аднак по-

тым, калі колькасць ахвяр і жывых грузаў ляжа на шалі тых, каму суджана будзе ўсталяваць тут мір, — гэтыя патрабаванні неймаверна вырастаюць. Вайна ў Прыднястроўі — аскравы прыклад гэтага.

Ельцынскае кіраўніцтва даўно ўжо зразумела бесперспектыўнасць і згубнасць дмылога з аўтаноміі з пазіцыі сілы і імкнеча знайсці кампраміс шляхам перагавораў. Грузія да сённяшняга дня аддае перавагу метад уласных спроб і памылак.

— На жаль, пакуль што мне не ўдалося пачынаць у Сухумі: трапіў туды з тэрыторыі заходняй Абхазіі надзвычай складана. Па словах афіцыйных абхазскіх кіраўнікоў — у прыватнасці, намесніка старшыні Вярхоўнага Савета Альберта Топалыяна, з якім я меў гутарку, — горад пакінуў ад грабежнікаў і маралдэраў. Рабуючы кватэры, магазіны, музеі. Разрабавана і адна з самых вялікіх каштоўнасцей абхазскай навуцы — Інстытут эксперыментальнай палатолі і тэрапіі са славетным гадальнікам, дзе ўтрымліваліся малыя розныя віды.

— Чудовыя пляжы на чарнаморскім пабярэжжы Абхазіі на дзёна малалюдныя. Памятаю пусцеўню. Праўда, да поўнай эвакуацыі ўсіх адпачываючых яшчэ далёка, — як бы пра гэта ні гаварыла расійская тэлебачанне. Ды і няма яе, мэтанакіраванай масавай эвакуацыі.

Стан, бліжэй да палкі, узнік у першы дзень канфлікту. Там

я назіраў у Пціудзе, як адначасова штурмавалі «Ікарус», што ішоў у Адлер. Відзішча нечым нагадвае кадры кінахронікі аб першых днях Вялікай Айчыннай, калі бегучыя бралі прыступамі пазям, што ішлі на ўсход.

Але потым хваляванні пакрысе ўлягліся. Тыя, каго не бінтэжылі выгляд узброеных пастой, рэдкія аддалены аўтаматычныя чэргі за гарадам і адменна тымшаму атрымліваючы асалоду з сярэд раскошны цёплых марскіх хваля і рэліктавага саснолага бору Пціуды.

— Больш за ўсё мы баімся, каб канфлікт не перакінуўся на

Ад рэдакцыі:
Публікацыя матэрыялаў нашых карэспандэнтаў Валіяны Жданко стала магчымай, дзякуючы бескарыслівай дапамозе многіх і многіх людзей. Для стражкоў, калі б згубіўся арыгінал беларускага варыянта, арыкул быў перакладзены і перададзены неадной нам машыністцы на рускай мове. Яго даставілі ў Мінск і пещу, і на машыне, і самалётам. З Сочы арыкул прывезла Тамара Мікалаеўна Траян, а ў рэдакцыю прынес Аляксандр Уладзіміравіч Сакун. Рэдакцыя ўдзячна ўсім, хто дапамог нашым чытачам даведацца праўду аб падзеях у Абхазіі.

У той жа час рэдакцыя заклочана лёсам супрацоўніка «Звязды» Валіяны Жданко і соеныя грамадзян Беларусі, якія апынуліся ў зоне канфлікту.

Калі нумар ужо быў гатовы да друку на паведамлі са штаба грамадзянскай абароны РБ, што за ноч з 27 на 28 жніўня з Пціуды ў Сочы было эвакуіравана 1500 чалавек, з Гудуаты ў Сочы — 300, з Сухумі — 800, з Пці — 130. Прадстаўнікі штаба ў Сочы цвёрда заявляюць тым, што выхадзілі сарод эвакуіраваных беларусаў і арганізоўваюць іх адбег на радыё-му, у Беларусь. Гаварыць аб канкрэтных ідзе кожнага нашага земляка, у тым ліку і спецыяльнага карэспандэнта «Звязды» Валіяны Жданко, пакуль рана. Новым весткі аб становішчы ў Абхазіі мы дадзем атрымаць у бліжэйшым часе.

Магчыма, што лідэры БНФ жадаюць, каб Еўропа як мага хутчэй прыняла нашы рэспубліку ў свае рады: «Пішам жа такія шырары»! Але Еўропа жыве па законах Хельсінкскіх пагадненняў, якія прызначаюць непахіснасць грамадзян. Ды і той скажучы грамадзяне Польшчы і Літвы, калі ўбачылі на тэлебачанні, што іх гарады значацца на карце Беларусі? Ці будзе гэта скарэй растлумачана, што ў католіцкіх літаратах. Большасць нашых суграмадзян не ведаюць гэтай мовы, таму з цяжкасцю маглі разабраць словы. Як гэта ставіцца з заклікамі аб адраджэнні роднай мовы?

Уладзімір ВЕРНІГОРАЎ, афіцёр запаса.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

ТАЛАЧЫН. Рабочы «Райаграпрамтэхнік» Р., знаходзячыся ў нецвярзым стане, пабіў і згвалтаваў сваю 70-гадовую маці.

ВІЦЕБСКІ РАЕН. У адной з вёсак у дом пенсіонеркі Б. ноччу ўвайшлі двое. Адна з зачыныў збегі з палювінай стрэльбай сабакі, а другі згвалтаваў гаспадыню. Злачынцы зніклі, прымаюцца меры для іх затрымання.

НАВАПОЛАЦК. Нідзе не працуючы, раней асуджаны С. ва ўласнай кватэры ўдарам нажа забіў жонку, а потым гэтым жа нажом пакалоў чатыры жывыя сабакі.

ПОЛАЦКІ РАЕН. У вёсцы Глішча каля крамы ў час сваркі лідэры Полацкага асянства П. біў нагамі і рукамі бацьку, які ад трымаў цялесных пашкоджанняў памер.

Уладзімір ВЕРНІГОРАЎ, афіцёр запаса.

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
Краіны — удзельніцы антырасійскай кааляцыі папярэджваюць Хусейна, што ён не над тэрыторыяй шытай іранскіх самалётаў будзе збівацца авіяцыя з амерыканскай авіяцыяй. Брытанскія і англіскае самалёты будзе выконваць назіральныя і разведвальныя функцыі. Урад Ірака заявіў, што знойдзе спосаб, які адкажае на гэты ультыматум.

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Шаварднадзе заявіў, што сітуацыя ў Абхазіі значна ўскладнілася пасля таго, як да сепаратыстаў далучыліся сотні ўзброеных добраахвотнікаў з горных раёнаў Кабарды. Тым часам генеральны пракурор Расіі ўбавіў крымінальную справу супраць Канфедэрацыі горскіх народаў, якая ўдзельнічае ў канфлікце.

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У прамове з нагоды свята кааляцыі першай савецкай незалежнасці спікер парламента Мадэво Машану сказаў, што мадэраванне павінна быць адназначнае і адназначнае ў Румыніі. Гэта першая афіцыйная заява аб адназначнай палітыцы ў Румыніі.

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ
«БІ-БІ-СІ»
У Ірацініска, што Вагдан не зацікаўлены ў новай вайне, але ён мае значны ваенныя сілы: 28 дывізіяў, 2 тысячы танкаў, 1500 артылерыйскіх гармат і 400

ФУТБОЛ: ЧЭМПІАНАТ РЭСПУБЛІКІ І мінскія каманды спатыкаюцца

Закончыўся чарговы тур чэмпіянату рэспублікі па футболе. З пачатку першынства ён, адсяца, аказаўся багатым на сюрызы.

Толькі адзін тур пратрымалася дынамаўш Мінска на першым месцы. У Старых Дарогах яны падзялілі ачкі з мясцовым «Будзніком» — 1:1 і адрэз перамагліся на трэці раёк у табліцы. Прычым гасці выйгралі да апошніх хвілін гульні. Тры мінскія каманды здолелі перамагчы ў шостым туры толькі адно ачко, «Беларусь», гуляючы на галоўнай арэне рэспублікі — стадыёне «Дынама», уступіла магілёўскаму «Тарпеду» — 0:1, а землякі-аўтазаводцы прапусцілі два бездаказныя мячы на сваім полі ад віцебскага «КіМа». Дарчы, вынікова пакуль што адзіная каманда, якая ўсе свае гульні выйграла, а на першым месцы выйшла брасцкая «Дынама». Дома яно змагло адабраць два ачкі ў «Трактара», перамогшы гасцей 1:0.

Паправіў сваё турнірнае становішча і віцебскі «Лакаматыў». У родных сценах ён літаральна разграміў мадлаўскае «Металург» — 7:4. Дарчы, гэтым матч было забіта галоў больш, чым ва ўсіх астатніх гулях тура, якія закончыліся такі:

БелАЗ — Шахцёр — 0:1
Гомсельмаш — Ведыч — 1:0
Днепр — Хімік — 1:1

Арыфметыка тура
Забіты 21 мяч. Сярэдняя вынікова — 2,62 мяча за гульню. Назначаны два пенальці і абодва рэалізаваны. Першую перамогу і з буйным лікам атрымаў віцебскі «Лакаматыў». Азінай камандай, якая не набрала ў шасці гулях ніводнага ачка, з'яўляецца жодзінскі БелАЗ.

Спіс бамбардзіраў пакуль што ўзначальваюць два футбалісты. Гомсельмаш з Мінска «Дынама» і Юсупен з «Гомсельмаш». На іх рахунку па чатыры мячы. Па тры галы змагі забілі:

Д. Барабаш — «Тарпед» (Мр).
С. Гоманав — «Металург»
С. Кулачкін — «КіМ»
А. Ягуноў — «Лакаматыў».

Турнірная табліца пасля 6 тураў.

Наступны тур абудзецца 1 верасня.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

Уладзімір ЖДАНОВІЧ.

ных матер'ялаў нясуць і дакладнасьць фактаў. Ёды супадаюць з меркаваньнямі сабой права не ўступілі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».

Тыраж 81.098. Індэкс 63.850. Зан. № 174.

Выходзіць 250 разоў на год. Нумар падпісаны ў 21.00.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12